

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

o leto K 25.—
pol leto » 13.—
Posamezna številka » 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane na:
male oglase K 1.—
srednje razglase » 1:50
reklame » 2.—

Uredništvo in upravljanje lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Kmet in komunizem.*

I. Kmet v vojski in po vojski.

Vladarji, bogataši in drugi privilegirani stanovni so pričeli krvavo vojsko. Nihče ni povedal resnice, zakaj. Upili so samo, da sta država in vera v nevarnosti in da je treba krvavega klanja in maščevanja nad svojimi sobraty.

Vojno grozoto je pa najbolj občutil kmet, ki ga ni nihče vprašal, ali hoče vojsko imeti in se bojevati proti svojim bratom, ali ne. Žrtvovati je moral svoje življenje za njemu popolnoma tuje namene ter za imperialistične in kapitalistične koristi svojih vladarjev in bogatašev. Nahujskali so ga in izzvali v njem najhujše strasti tako, da je za tuje cilje doprinesel največje žrtve na krvi in imovini. Slaboten, neorganizovan, neveden je šel v najhujši boj, večinoma misleč, da se bori za svoj in svojih dragih obstanek in življenje.

A kruto so ga varali drugi. Medtem ko je on v strelskih jarkih prelival svojo kri, sedeli so drugi v zaledju; medtem ko je on moral oddajati

* Ker se sedaj mnogo sliši in piše o komunizmu, hočemo objaviti časovno razpravo nekega našega sotrudnika, ki jo prinesemo v sedmih odstavkih. Priporočamo našim somišljenikom, da jo vestno prečitajo in jo dajo prečitati tudi kmetom, ki morda niso naročeni na naš list, da bo kmeto ljudstvo o vprašanju komunizma pravilno poučeno. — Uredništvo.

svoje pridelke za določeno mu nizko ceno, so ga razni vojni dobavitelji, prekupci, brezvestni trgovci, verižniki, kapitalisti in druge človeške pijavke odirali in si polnili svoje nikdar site mavhe z njegovim blagom. Tako so ga izkoriščali med vojsko in tako ga izkoriščajo še danes, ker je neveden, neujedinjen, neorganizovan.

II. Kmet in delavec.

Še nikdar, kar svet obstoji, ni bilo ljudstvo tako razcepljeno v dva tabora kot je dandanes. V enem taboru sta kmet in delavec, ki sta morala državi dati vse in za kar nista dobila ničesar; v drugem taboru pa so spredaj navedeni izsesovalci ljudstva, ki so dobili od države vse in jej niso dali za to ničesar.

Ker pa postajajo razmere čimdalje zapletenejšje in neznosnejše, ker je draginja vedno večja in ker se merodajni krogi prav nič ne prizadevajo, da bi se položaj izboljšal, je naravno, da so postali v obče nezadovoljni vsi tisti sloji, ki so bili in so še vedno kar najbolj izkoriščani, med njimi zlasti kmet in tako telesni kakor duševni delavec.

Kmet in delavec sta si danes popolnoma svesta, da od sedanjih takozvanih meščanskih strank nimata ničesar dobrega pričakovati. Predstavitelji teh strank, če niso že sami med omenjenimi ljudskimi izkoriščevalci, so z njimi vsaj v najožji zvezi in v najboljših stikih, tako da od njih kmet in delavec nikdar ne moreta pričakovati, da bi energično in brezobzirno odpravili se-

danje družabne krivice, pač pa se zna zgoditi, da se bodo vsakemu energičnemu gibanju, ki bi merilo na odpravo teh krivic, še zoperstavili. Zato vsak razsoden človek lahko sprevidi, da more pričakovati hitro pomoč iz sedanje krize edinole od takih strank, ki jih ne vežejo nikakršni obziri na sedanje ljudske izkoriščevalce ter na obstoječe odredbe in uredbe, temveč ki hočejo odnošaje med človeško družbo urediti po zdravi pameti, katere zlasti našemu kmeto ljudstvu nikdar ni manjkalo.

Medtem ko razne stare, preživle politične stranke in njih naduti predstavitelji tolažijo ljudstvo, obetajoč bodisi sedanjemu rodu, bodisi njegovim potomcem boljše čase v poznejši dobi ali celo boljše življenje po smrti, si želi gotovo vsakdo izmed nas, da bi doživel boljše čase še na tem svetu in to čim prej mogoče. Zato sta kmet in delavec s sedanjim režimom (vladanjem) skrajno nezadovoljna in čudno ni, ako pridobivajo pri tlačnem ljudstvu tla novi nazori in nove ideje, ki po resnem preudarku nikakor niso v stanu prinesiti nam zaželjene boljše bodočnosti. Taka ideja je tudi komunizem, ki se širi med vsemi nezadovoljnimi ljudskimi vrstami.

Naloga kmetožen in deklet.

Napredek v kmetijstvu ni odvisen samo od zemlje in podnebja ali od kapitala in tehničnih

Na „gostivanju“.

(Molislav D. Orliški.)

Bilo je dne 25. januarja 19., torej v predpušnem času. Zaposlen do večera na svojem domu v neki vasi Prekmurja, napotim se po večerji v sosednjo vasico R. Noč je bila krasna, na tisoče zvezd se je lesketalo na jasnem nebu. Duševno utrujen od podnevnega dela, nudil mi je izprehod užitek. Bajna tišina sredi prostrane in neobljudene ravnine in čisti zrak jasne zimске noči sta blagodejno in okrepčevalno vplivala na telo in duh. — In to je bil namen nočnemu izprehodu. — Prišlo pa je drugače.

Zamišljen, a vendar nevede, kje so bile osredotočene moje misli, dosegel sem cilj, to je točko, kjer sem nameraval napraviti obrat in se vrniti. Vendar stopim prej v vaško gostilno. Zanimala me je godba, katere zvoke je ujelo uho, priselši v vas. Gostilna je bila polna: naletel sem na „gostivarje“, katerih je bilo kakih 40 do 50 oseb. Bili so od uglednega kmeta M. iz R., čigar hčerka je bila danes poročena. Po starem običaju začeli so gostijo ali „gostivanje“ v vaški gostilnici, nadaljevaje jo šele z večerjo na nevestinem domu.

Vstopivši v gostilno se namestim v mali stranski sobici z razgledom v glavne prostore. Izredno me zanimajo dejanja in nehanja svatovščine; kajti vidim jo prvič v tej pokrajini. Opazujem, motrim. — Ob ovalni mizi v kotu sede nevesta, ženin in starešina. Vsi so mirni,

skoraj nepremični. Moičeče zro pred se. Nevesta predstavlja močno žensko rdečih lic, svetle polti; njen izraz je odločen. Ženin je kmeto fant v tridesetih letih; videti je docela flegmatičen, zamišljen strmi pred se in zdi se, kot da ne upazuje prisotnosti svoje — žene. V celoti izgleda nepopačeno, blagodušno.

Svatje, tovarišine in drugi udeležniki se radujejo, povsod vlada neprisljano in veselo razpoloženje. Godba — harmonika in klarinet — igra neumorno; pleše se, poje, uganjajo se slane in neslane burke in dovtipi itd. itd.

Čas je potekel in pri nad vse mičnih prizorih, ki so se nudili meni, motrilcu, sem pozabil na odhod.

K moji mizi prisedeta dva nova gosta; vabljen sta na gostijo, liočeta pa tu posedeti in se pridružiti šele ob večerji ostalim „gostivarjem“. V enem obeh prišlecev spoznam „Tevžeka“, bivšega vojnega tovariša iz časa revolucije.

Bližala se je deveta ura zvečer. Udeležniki „gostivanja“ se pripravljajo na odhod na nevestin dosedanji dom. Godba je prenehala, utihnila sta hrušč in vrišč v gostilniških prostorih, ki so bili sicer prazni.

Pred menoj se pojavi naenkrat pozivač gostije: mož veseljak, v desni roki leseno, na metelnem držaju nasajeno sekuro, katere hrbet je prevlečen z jezevo kožo, govoreč mi: „Gospod morajo z nami iti, znajo!“ Jaz nato seveda presenečen: „Hvala vam za vabilo, mislim pa, da ste se zmotili, ker jaz nisem niti Vam, niti že-

ninu, oziroma nevesti znan. Najbrže se tiče vaše vabilo prisotnih gospodov, ki pa itak prideta.“ Pa pozivač, gotov svoje naloge, odvrne odločno: „Oni so znani, pridejo naj!“ In obljubil sem, da pridem, kajti zanimal me je nadaljnji potek svatbe in to celo v družbi tu znanega prijatelja, ne glede na to, da bi izzvala odklonitev jezo.

Priključivši se prej omenjenima gospodoma mojega omizja, sledili smo že odislim. Ni bilo daleč; dobre četrte ure in bili smo na licu mesta. Srednjevelika, čedna kmeto hiša. Največji dve sobani so izpraznili običajnega pohištva in ju izpremenili v jedilnici; vse do zadnjega kotička sta polni miz, stolov in klopi. Ko sem vstopil s svojo družbo, so bili vsi prostori že zasedeni: pričelo se je z večerjo. Tesnega stiskanja ostalih gostov ob mizi je bilo treba, predno so nam odkazali prostore, katere je bilo mogoče zasedeti.

Pričela se je pojedina, trajajoča menda do druge ure zjutraj. Jed je sledila jedi in to z malimi prestanki skoraj v brezštevilnost. Vmes smo pili, plesali, peli in se šalili. Mize preobložene s pecivom, testeninami, pijačo in drugim. Vzduh prenatlačenih sob vroč in omamljiv. Nekako med enajsto in dvanajsto uro so nam prinesli zelje s prekajeno svinjino. Nevesta je dobila del hrbitišča z repom; pripravljena na to, pograbila je rep s kroznika in ga vrgla za dvoranom ob občni pozornosti in smehu gostov.

Temu je sledila druga posebna zanimivost: nevesta zapusti svoj sedež, gre od gosta do gosta — ob klopih in stolih, kakor je pač v

pripomočkov, kakor so stroji in umetna gnojila, temveč poglavitno od značaja gospodarja, njegove pridnosti, vztrajnosti, iznajdljivosti in strokovne izobrazbe.

Samo izkušen, izobražen in energičen gospodar more z uspehom pripeljati svojo kmetijo v procvit in le tako premagati konkurenco, povečati svoje imetje in izboljšati narodno gospodarstvo.

Ne samo gospodar, temveč tudi izkušena, izobražena in energična gospodinja je neobhodno potrebna za vzdrževanje kmetije v moči in procvitu.

Življenske izkušnje so nam pokazale, da mora zavednemu in izobraženemu možu stati ob strani izobražena, svojega poklica se zavedajoča skrbna žena, ker drugače je zakon nesrečen, če se ne doseže harmonična celota dveh duš, ki se morate obojestransko dopolnjevati.

Izobražena žena je duša vse rodbine; žena rodbino dvigne ali pa upropasti.

Žena mora narediti prijetno vso domačijo, dvigniti domačo zadovoljnost, srečo in gospodarsko blagostanje. Poleg tega mora žena tolažiti svojega soproga, ako v življenski tekmi obupava, izmučen od dela ali neuspehov svojega truda, ona ga mora miriti in vzpodbujati z ljubeznivo besedo k nadaljnjemu delu in vztrajnosti.

Razumna in izobražena žena je pridna gospodinja, katera varčno ravna s tem, kar njen soproga in njena rodbina skupno s svojim trudom in s svojo pridnostjo nakupičita. Razumna, izobražena, delavna in varčna žena more pripraviti svojemu možu raj na zemlji, ker ona je angel varih sreče in zadovoljnosti rodbine.

Zato je naloga kmetske žene kot matere-vzgojiteljice našega bodočega kmetskega zaroda nad vse vzvišena in častna in tudi najvažnejša in to ne zaradi rodbinske sreče, ampak zaradi sreče vsega našega naroda in vsega človeštva.

Ako bomo imeli pridne, izobražene in varčne jugoslovanske žene, potem bomo za naš narod lahko brez skrbi.

Kako lepa in vzvišena naloga je biti vzgojiteljica svojih otročičev, biti jim voditeljica na poti v življenje!

Vzgojati otroka v ljubezni do resnice in pravčnosti, vzgojati ga v ljubezni do kmetskega stanu, vcepiti v srca otrok ljubezen do domovine in narodni ponos ter tako vzgojati narodu bodoči zarod, to so naloge prave jugoslovanske matere!

Mati prispeva največ k bodoči pravi sreči ali nesreči svojega otroka; ona polaga prve temelje k njegovemu značaju in k njegovim navadam.

„Srečni otroci, katere je vzgojila dobra mati“ pravi češka pisateljica Lužička, poudarjajoč s tem veliko in težko nalogo žene-matere.

stiski mogoče — deleč vsakemu po en poljubček. S tem svojim obhodom ne prizanesa novoporočenka nobeni osebi: vse, malo in veliko, staro in mlado, vse pride na vrsto. Toda ti poljubčki so dragi; eden stane po 20 K in več. Plačajo se pa tudi po tisoč kron. Ta šega, ki je v Prekmurju od nekdanj v navadi, nudi nevesti lepo zbirko lahko prisluznega denarja, kateri ostane njena last. Treba pomisliti, da švatbe z več nego sto udeležniki niso redke.

V našem slučaju se je nabrlo okoli tisoč kron — vsota, ki jo je ugotovil starešina in za katero se je tudi v kratkih besedah zahvalil.

S tem dejanjem je končana zadnja zanimivost. Med drugo in tretjo uro v jutro sta se poslovila novoporočenca.

Kmalu nato so se razšli starejši udeležniki, a ostali smo mi, mlajši, rajajoč v stopnjevalni obliki naprej.

Nekako med četrto in peto uro zjutraj smo se porazgubili tudi mi. Spanec je zahteval svoje žrtve i med nami.

Drugi, oziroma tretji dan se je „gostivanje“ seveda nadaljevalo, nisem se ga pa več udeležil.

Ce omenim še, da sva se s prijateljem Tevžkom, potovanje z njegovim vozom v jutro domov, sredi ceste prav imenitno prevrnila, pri čemer sva sicer z bliskovito hitrostjo, a vendar brez nesreče zletela na zmrznjena tla, mislim, da je bil to zaključek za me izredno zanimivega „gostivanja“.

„Dajte nam boljše matere in imeli bomo boljše ljudstvo“, je zaklical nekoč vzgojitelj mladine ženam.

In v resnici! Pametna, častna in ljubka mati polaga najboljši temelj v mlado dušo, tako z dobro besedo kakor z lastnim vzgledom, med tem ko vpliva nespametna, neizobražena in lena mati najslabše na svoje otroke, tako da zrastejo pohabljeni na telesu in duhu in postanejo nadloga vsej človeški družbi.

Naloga matere je zato zelo važna in blagoslovljena, ker njeni prvi nauki vplivajo na rahlo otroško dušo in se vkoreninijo za vse življenje.

Angleški modroslovec Smiles pravi: „Daj otroka vzgajati neumni in nespametni ženi in dobiš neumnega in nespametnega človeka.“

Zato, drage kmetske žene, zavedajte se svoje naloge v človeški družbi, izobražujte se, bodite moralne, varujte svoje zdravje in vzgajajte nam pridne, zdrave in pametne otroke.

Ako bodo naše žene splošno take, bomo mi možje za to, da dobe tudi one prav iste politične pravice kakor jih imamo sami, in da nam tako postanejo enakopravne.

Agrarec.

Ali ste Prekmurci proti razdelitvi zemlje?

Jožef Klekl iz Črensovcev piše v „Novinah“ z dne 2. maja t. l.: „V nebo kričeča krivica bi bila, če bi se zgodilo, kaj se guči, da bi za mali plüß senožati (travnika) trebalo od 700 do 1000 K arende plačati na leto i to celo šumo ešče naprej. Prosimo gospode pri agrarni reformi naj siromakom pridejo na pomoč.“

Kaj hoče Klekl s tem doseči? Po nauku: „Ljubite se med seboj“, hoče ogrditi poverjenika za agrarno reformo v Prekmurju, kmetskega strokovnjaka Štreklja, ker je naš pristaš. Ljudstvu hoče vedoma natveziti neresnico o tako gorostasnih cenah. Obenem hoče s tem nagajati in mešati ter otežkovati delo agrarne reforme, da se zemlje ne bi razdelilo. Pa o tem smo že v prejšnji številki podali dokaz.

Danes opozarjamo le na gornje Kleklovo pisanje, ki nima drugega namena, kakor delovati proti agrarni reformi in ljudstvo begati, kajti na merodajnih mestih smo povprašali kako se v Prekmurju plačuje zakupnino ter izvedeli, da znaša n. pr. na posestvih grofov Batthianyjev, določena najnižja povprečna zakupnina za travnike in njive manj kot 70 K za hektar (manj kot 35 K za plug), najvišja pa 113 K 30 v za hektar (manj kot 50 K za plug). Na posestvu grofa Szaparyja pa znaša povprečna zakupnina okoli 81 K od hektara (manj kot 40 K za plug) za njive in za travnike.

Ni naš namen, da bi zagovarjali mažarske grofe, da so dobrotniki, opozoriti hočemo le javnost kako nepošteno je pisanje „Novin“, ki jih piše Jožef Klekl.

V priobčenih številkah vidite velikansko razliko. Sedaj pa Kleklu še kaj verjemite.

Bog ve, če ni Klekl podkupljen od Mažarov, da take številke piše zato, da bi ti mogli arendo na 700 do 1000 K za malo jutro — zvišati?

Razjasnite to vsem prizadetim Prekmurcem!

Strankine vesti.

Seja načelnštva SKS.

bo v četrtek dne 20. t. m. ob treh popoldne v pisarni strankinega tajništva.

Shodi še niso dovoljeni.

Deželna vlada še vedno ni razglasila, da se smejo shodi vršiti. Za njo se shodi vršijo itak vsako nedeljo po vseh cerkvah, med tednom pa po društvih. Klerikalci zato shodov niti ne potrebujejo. Vedo pa dobro, da zaostaja delovanje drugih strank, ako shodi niso dovoljeni. Da se shodov še ni dovolilo, je skrajna nesramnost pristrske klerikalne vlade.

Dokler shodi niso dovoljeni, se zavedajte vsi, ki vam je pri Srcu kmetska svoboda, da morate neumorno delati od znanca do znanca, od hiše do hiše, od vasi do vasi, od občine do občine in ljudstvo posebno navajati in pridobivati, da si naroči „Kmetijski list“!

Klerikalni vladi najbrže itak bijejo zadnje urice, vendar pa zato ne zanemarjamo našega dela! Čim bolj klerikalci pritiskajo, tem bolj delavni bodimo, ker zmaga nam je zagotovljena! Naše moči ne zatre nobena sila več. Povejte vsem neodločnežem, da jih bodi sram, ako še niso vpisani v naši stranki in ako še niso naročniki našega lista. Sami si kopljejo grob. Ker bodo prej ali slej morali biti itak vsi kmetje v naši stranki, zato pa naj vsakomur velja pregovor: „Kar danes lahko storiš, ne odlagaj na jutri!“

Vedite, da, ako se vsi kmetje pravočasno ne zdramimo, tudi agrarne reforme ne dobimo take kot si jo želimo. Gospoda jo bo naredila tako kot bo njej v korist!

Poziv!

Povsod tam, kjer so klerikalci ali pristaši drugih strank nasilno nastopali proti našim zborovanjem z namenom, da bi jih preprečili, dalje, kjer so v zadnjem trenutku odrekli šolske prostore za zborovanje, nato pa v kratkem sklicali v šolo shod „Kmetske zveze“, naj sestavimo naši somišljeniki poročila, v katerih naj opišejo natančno sploh vse znane zlobne nastope proti SKS., posebno pa še vsa nasilja, ter naj podpro svoje podatke zadostno z navedbami prič. Poročila se naj pošljejo t a k o j našemu tajništvu! To naj velja za vse slučaje, ki so se pripetili od ustanovitve naše stranke. Te podatke bomo rabili za razne primere, ker hočejo klerikalci na vsak način naslikati naše pristaše za bandite. Pri njihovem početju jih seveda podpira tudi sedanja pristranska deželna vlada.

Dopisi.

(Z Dobrove pri Ljubljani.) Pod naslovom „S kakim orožjem nastopa SLS. proti naši kmetski stranki“ je podal dopisnik iz Stajerske v številki 17. tega lista sliko o zlorabljanju vere po spovednicah. Tudi tu pri nas se je pripetil enak slučaj ob času letošnjega misijona. Neki kmet je šel k spovedi k misijonarju, ki je spovedoval v zadnji spovednici na desno. Misijonar ga je najprvo vprašal, kakšne časopise da bere. Ko mu je kmet povedal, da čita tudi „Kmetijski list“, ga je misijonar nahljil poluglasno, da mu mora obljubiti, da bo opustil ta list, ker sicer mu ne da odveze. Kmet, ki je bil izkušen in se je zavedal svojega kmetskega značaja, je odgovoril, da tega ne stori, nakar se je linica spovednice zaprla. Še isto jutro pa je opravil spoved v drugi spovednici, kjer se je spovednik bolj zavedal svojega stanu in dolžnosti, kakor prvi, ter mu dal odvezo. Kdo je potem kriv, če vera peša?

Kmet.

(Iz Hraš pri Lescah.) Ne oglašamo se velikokrat, ampak le takrat, kadar nas sila primora do tega. Te dni nas je obsulo kr. davčno oblastvo zopet z lepimi vabili k plačilu osebne dohodnine. Koliko sta nam že obetala SLS. s svojim priveskom „Kmetsko zvezo“ in posebno naša nepristranska vlada, da se bo storilo vse, da se malim kmetom zniža osebni davek. Ali kaj briga to tebe, kmet? Ti molči, delaj in ubogaj in kar udano plačaj, kar ti mi priskrbimo! To je geslo sedanje naše vlade. Prejšnji liberalni in sedanji, baje kmetu naklonjeni vladi je bilo znano, da je v radovljiškem okraju lansko leto pobila toča, da se ni popolnoma nič pridelalo, da smo si morali drago nabaviti potrebno hrano in potrebno seme. Sam sem bil enkrat pri vladi zaradi tega, da bi se dobila kaka pomoč za škodo, provzročeno po toči. Odgovor je bil kratek: „Ni denarja!“ Kmetje, po mojem mnenju je ta izgovor prazen. Če je sedanja vlada res kmetom naklonjena in je imela toliko denarja, da je dajala gledališčem na mesec 122.000 kron podpore, kakor je pisala pred kratkim „Jugoslavija“, bi bila tudi za naše potrebe lahko kaj dovolila. Kdor hoče imeti gledališče in luksuz, ta naj jih tudi vzdržuje. Sedaj govore priganjači „Kmetske zveze“, da bo podpore za prizadete po toči 60.000 K. Za ta denar dobite 8000 kg koroze. Kako naj se razdeli med prizadete po toči? Najbolje bo, če se pelje na goro Sv. Petra pri Begunjah in se prepusti vetru, da raznese po potolčenih njivah tisto podporo. Zadnje dni je napravil strašen vihar zopet toliko škode pri sadnem drevju in žitu, da v nekaterih krajih kose rž in sade namesto nje krompir. Gospodje naj se zavedajo,

da so zlezli do korit sami od sebe, in da jim tudi nihče ni dovolil, nas zastopati. Se sedaj, po dveh letih nove svobodne države Jugoslavije, se nam predpisuje osebni davek po cesarski naredbi z dne 28. avgusta 1916., drž. zak. št. 280. Ali se ne zna drugače? Sramota! Ni dolgo, kar se je potrdil v Beogradu zakon na vojne dobičke. Pod tem zakonom se bodo prav lahko skrili vsi vojni dobičkarji. Ako bi bila sedanja vlada odredila, kar je zahtevala SKS., namreč vojnim dobičkarjem odvzela polovico v vojni pridobljenega premoženja, bi spravila lahko v najkrajšem času celo kopo milijonov skupaj. Toda s tem bi bila zamera pri Pojaku in drugih, ki jih krije s plaščem usmiljenja naša sedanja vlada. Čudno tedaj ni, če se pod tako vlado dogajajo štrajki in neredi. — Kmet.

(Iz Gotne vasi pri Novem mestu.) Silno važno politično novico je prinesel „Domoljub“ pri kratkim: „Voditelj ‚Samostojnih‘ v novomeški okolici Avsec obsojen“. Čudno, da niso še dostavili: „Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce“, kakor so naši nasprotniki govorili že pred nekaj meseci. Sedaj bijejo po meni, čeprav sem bil meseca februarja leta 1919. izvoljen od zaupnikov SLS. v pokrajinski zbor. Ker sem imel pa potem priliko, da sem se udeležil nekaterih klerikalnih zaupnih shodov, na katerih sem spoznal, da je klerikalna ljubezen do kmeta samo pesek v oči nam kmetom, sem se odpovedal časti. Do takrat sem bil „fajn mož“, ko sem pa kot kmet odločno vstopil v SKS. takoj ob ustanovitvi, sem seveda izgubil ljubezen in zaščito klerikalcev. Zdaj pa le z loparjem po meni, da se mi zbijejo in izpodmaknejo politična tla. Klerikalni eksekutor Bele bo dobil pri tem služni križec, ker jim je z ovadbo pomagal. Naprej gremo v boj, dokler si ne ustvarimo zares svobodne Jugoslavije! — Anton Avsec, t. č. načelnik okrajnega odbora SKS. za Novo mesto.

(Iz St. Jerneja na Dolenjskem.) Dolgo smo molčali, tako da se je že skoraj zdelo, da nas je gospod Krhin s svojim člankom v „Domoljubu“ ugnal. Lažnik ste, ker ste pisali, da se je zahtevalo tristo kron najemnine od pašnika, in sicer od vsakega sejma; lažnik ste, ker ste navedli v imenovanem dopisu Jožeta Hudoklina, češ da ste mu rekli, da dobi denar nazaj, če bo moka cenejša. Saj veste, to je bilo takrat, ko ste delili ameriško aprovizacijsko moko. In če vam ni prav, da vas tu imenujemo lažnika, vprašajte njega samega in on vam bo v obraz dokazal, da ste lažnik. Kaj ne, g. Krhin, ni posebno prijetno, če človek zagazi v mlakužo, iz katere se ne more izkibacati, pa najsi je tudi župan in ima dolge noge. Se eno vašo vrlino naj omenim. Veste, ako vi imenujete naša kmetska dekleta v pristnih kmetijskih slovenskih narodnih nošah „maškare“, je to nečuvjen naroden škandal, ki vas pokaže v vsej pravi luči vaše izobrazbe in zavednosti. — Več Šentjernejčanov.

(Globoko pri Brežicah.) „Ljudski glas“ — glasilo komunistov — me je napadel v svoji 18. številki nad vse lažljivo, češ da hujskam kmete proti delavstvu. Ne ljubi se mi, da bi se prepiral s takimi ljudmi, kakršni so okoli „Ljudskega glasa“, in kot kmet tudi nimam časa za kaj takega. Vendar pa vprašam v pojasnilo javnosti dopisnika, zakaj se skriva in ne nastopi s polnim imenom. Takšni ljudje so pri meni hinavci. Če mi dokažete le eno vaših obrekovanj, vam plačam 1000 kron nagrade. Dokler pa ne nastopite z dokazi, vas imenujem podlega lažniveca. Lažete za to, ker ste plačani z judeževimi groši. Zakaj spreminjati, kakor majniški brošč, svojo obleko? Najprvo ste bili socialni demokratje, potem komunisti in sedaj ste pri „Kmetijskih delavski zvezi.“ V spominu so še vsemu kmetskemu prebivalstvu dela vaših voditeljev izza časa, ko so bili skupno z JDS. tričetrletna na vladi. Odvzeli so nam 20 odstotkov denarja, zamenjali so štiri krome za en dinar ter pustili verižnikom in milijonarjem proste roke. Sedaj pa recite, ali niso to dobra dela za ubogo ljudstvo? Ali niste hoteli prodati brez vednosti ljudstva naše države Lahom in Nemcem, kateri so nas sto- in stoletja imeli za sužnje? Sram bodi vsakega poštenega človeka, ki se druži z izdajalci svoje domovine. — Franc Kené ml., posestnik na Globokem pri Brežicah.

(Iz Prekmurja) smo dobili to-le poročilo: V nedelo, 11. aprila, je bijo shod „Samostojne kmetijske stranke“ v Prodanovcih. Ljudstvo je

z velikim navdušenjem prijejo gospode, štiri so gučali, kaj jih v istini pripozna kak svoje prijatelje, kak tudi njihovo stranko, štira je jedina, ki se je more kmet poprijeti in se na njo vpirati, če šče svoje gnješnje prilike zboljšati. Od vseh strani odobravanje, načela kmetske stranke te željno čakajo časa, da se združijo s svojimi samostojnimi brati Slovenci. Protestirajo proti vsem, štiri netijo z sovražstvom med narodom te blatijo čast „Samostojne“, kak tudi njihove voditelje. Pripoznavajo tudi, da je ena grdna laž, kaj okoli pravijo in širijo tu domači prijatelji gospoda Klekna te je le pripoznavajo kvarljivce in grobokope kmeta, obžalujejo, da ravno tiste persone, štere bi mogle delati za duševno dobroto naroda, ravno tisti sejajo sovražstvo med narodom. Kmeti dobro znajo, da le skupno delo jih more rešiti pred gospodarskim bankrotom. Kaj pa se vere gre, ednok za vsikdar rečeno: kmet ma v srcu vero, a roke pri deli. Prekmürski kmet je dosta veren, pa če se on more brigati za svoje pravice, da se reši suženstva te mu pač ni treba napre metati, da je brezverec, da je odpadnik vere. On ljubi svojo vero, a želi to po poti k boljšoj bodočnosti. In tu dragi gospodje v frakih, pri totem njugovom poštenom delo, ga nega greha, štiroga bi vi mogli kmeti napre metati. Zato vam na srce polagam: spoštujte tudi vi vero i cirkvo tak, kak jo spoštuje kmeti, te ne nučajte cirkve v politične namene. (Se je cirkva hiša božja, a ne pa palača politike.) Mi vas ne črtimo tak, kak vi nas, kaj mi spoštujemo vero, štira nas vüči „Ljubi svojoga bližnoga tak, kak sam sebe“. Hitite larfe z lica, štere blatijo vašo čast in čast cirkve, in mi vas bomo prijeli z veseljom med se tak, kak smo prijeli naše odkritosrčne prijatelje samostojne kmete. — Kmet iz Prekmurja.

Pokrajinske vesti.

(Občinski volilni red potrjen?) Iz Beograda je došla doslej še nepotrjena vest, da je že potrjen občinski volilni red, ki ga je predložila sedanja deželna vlada. Volilno pravico dobe moški in ženske z izpolnjenim 21. letom.

(Svoboda zborovanj zahtevamo!) Izredni časi so minuli ter je bilo razglašeno, da se vzpostavimo redne razmere. Vkljub temu je še vedno utegnjena zborovalna svoboda. Umevno nam je sicer, da je vsiljive predstavnike naših pokrajinskih vlad strah pred ljudstvom. Boje se, da bi ljudstvo na javnih shodih zvedelo njihove grehe. Toda zaman vtikate glave v pesek. Grobovi so odprti ter jim ne videte. Pomnite! Ako nam ne daste prilike, da bi delovali pomirjevalno in poučno med ljudstvom in ako pustite nadalje obstojati nesramno ustrahovanje, se s tem le pripravljajo tla za boljševežem, ki bo izbruh obupnega položaja, v kojega naš tirajo razni Brejci, Remci itd.

(Proč s takim parlamentom!) Ze trikrat so bile zaman sklicane seje Narodnega predstavništva. Vselej je bilo premalo poslancev v Beogradu. Poslanci ostajajo lepo doma pri svojih vsakdanjih poslih, a v Beograd pridejo le, kadar se jim izplačujejo dnevnice. Odkar imamo ta zaniherni parlament, se je izdalo zanj že čez 32½ milijonov kron, a izdelal in sprejel je baje (tako vsaj trdi dr. Tavčar) le en zakon. Proč s takimi izkoriščevalci ljudskih žaljev! Razpišite volitve, a kdor se da voliti za poslanca, se mora svojim volilcem zavezati, da ostane v Beogradu ter bo res tudi delal za blagor ljudstva.

(Naša stranka hoče ostati tudi v narodnem oziru čista!) Marsikje so bili sprejeti v našo stranko potom krajevnih odborov stanovski tovariši, ki so bili pod grešno Avstrijo očitni, ali prikriti nasprotniki naše slovenske narodnosti. Sprejem se je izvršil brez pritrdila načelstva stranke. Ne moremo v vsakem slučaju posebej preiskovati, v koliko so se ti ljudje spreobrnil, so li danes zanesljivi sinovi naše narodnosti in jugoslovanske države. Stvar krajevnih odborov je, da vsak slučaj pretresajo ter sprejem odobrijo ali odklonijo. V tem oziru svetujemo našim zaupnikom veliko previdnost. V dvomljivih slučajih naj se obračajo po nasvet na tajništvo stranke v Ljubljani ali v Celju. Nasprotni stranke sicer niso posebno izbirčne, temuče sprejemajo v svoje vrste vse smeti, toda naša stranka ne potrebuje lova na duše, ker se ji prijavlja dovolj značajnih

pristašev. Ako so bili kje sprejeti v našo stranko elementi, ki so šele po preobratu zaslužili v sebi slovensko dušo, treba je take ljudi smatrati le za hospitante, t. j. pri stranki naj bodo nekako za poskušnjo. Nikakor pa ne kaže takih članov voliti na odločilna mesta v odborih, jih pustiti stopati v ospredje kot organizatorje, govornike itd., dokler brezdvomno ne dokažejo, da so postali po mišljenju in delovanju popolni spreobrnenjenci in spokorjenci, namreč v vsakem oziru zanesljivi Slovenci in jugoslovanski državljani. — Slovenska ljudska stranka s svojo „Kmetisko zvezo“ naj da svoje člane enako „na rešeto“, potem šele sme metati kamenje na našo stranko. Vsak pometaj pred svojim pragom!

(Prihajajo na naše.) Vojška je napravila preobrat v duši ubogega trpinčenega človeka kmeta in delavca. Opominjali smo, ko se je začela napadati naša stranka: „Če nas ni, zapade tudi kmetsko ljudstvo socialni demokraciji. Duhovni se ne bodo več upoštevali kot politični voditelji. Naš glas se ni upošteval. Naše gibanje se je naglašalo z visokih mest kot domišljavost nevednega kmeta. Klerikalna stranka naše stranke še danes noče priznati, ker jo zastopajo sami kmetje. To kaže, da kmetu nočejo pustiti vodstva čez sebe. Vendar pa prihajajo za nami nevednimi kmeti. Knezoškof v strahu poprašuje v pastirskem listu: „Ali res zmagajo socialisti-komunisti?“ Prelat Kalan je pisal socialističnemu uredništvu: „Zakaj črtijo delavci duhovna kakor gada?“ No, sedaj spoznate! Se vkljub naši stranki prodira socializem-komunizem na deželo. „Naprej“ z dne 7. maja, ki piše o pismu gospoda prelata Kalana, pove vzroke, zakaj so delavci nasprotni duhovnom. Duhovni gospodje danes uvidevajo nevarnost, ki preti od organiziranega delavstva družabnemu redu in cirkvi. Vendar pa našo stranko, ki je zagozda med neredom in tedno upravo, ravno duhovna gospoda zametuje. Pastirski list ljubljanskega škofa je skozinskoz le politična strankarska pridiga, ki goni duhovščino proti lastnemu prepričanju v boj proti naši stranki. Kaj mora iz tega nastati? Naše vrste so vkljub vsemu preganjanju vedno močnejše in smo prav gotovi, da tudi nasilstvo sedanje klerikalne vlade nam bode več koristilo kot škodovalo. Sila rodi silo! Na naši strani so zavedni ljudje, ki vedo kaj hočejo. Ta mogočna armada samozavestnih kmetov ve, kdo je kriv, da nismo že danes združeni vsi kmetje. Ni daleč čas, ko bode ta gospoda vpraševala kmete kakor danes delavce, ker vkljub spoznanju dejanskega političnega položaja ne odneha od svoje klerikalne politike, katero mora sovražiti in obsoditi vsak razsoden kmet in delavec.

(Še tega je treba.) Gotove osebe se pehajo v Beogradu za to, da bi dobil vsak minister, ki je ministral vsaj dva meseca, pokojnino ali pa visoko odpravnino. Iz te moke ne sme biti kruha. Na ta način bi lahko vlada vsako leto prevzela čez sto visokih upokojencev, kar bi veljalo davkoplačevalce težke milijone. Ministrska služba mora postati v demokratični državi častni posel, kakor je posel poslancev. Sicer si pa navadno vsak minister že v par mesecih „prihrani“ toliko, da ne bo stradal. — Zatrjuje se, da je po odstopu prve koncentracijske vlade bil dr. Korošec prvi in edini, ki je vložil na ministrski svet prošnjo za pokojnino.

(Premeščeni okrajni glavarji.) Brejci-Remčeva vlada prestavlja uradnike, kakor figurice na šahovi igri. Okrajni glavar dr. Fr. Ogrin je premeščen iz Kočevja k notranjemu poverjeništvu, v Kočevje pride za okrajnega glavarja A. Mencinger iz Radovljice, v Radovljico pa dr. Jos. Hubad. Komaj se ljudstvo navadi na političnega predstojnika, že dobi čez noč drugega.

(Knez Hugon Windischgrätz.) največji bogataš v Sloveniji, je umrl na svojem gradu v Planini na Notranjskem. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil lastnik številnih graščin na Štajerskem in Kranjskem, bil je tudi več let deželni poslanec na Kranjskem.

(Povišane poštne pristojbine.) S 16. t. m. so se povešale poštne pristojbine tako-le: Pisma do 20 g 1 K, vsakih nadaljnjih 20 g 60 v, enako za zalepko; dopisnice 60 v, z plačanim odgovorom 1 K 20 v; tiskovine za vsakih 50 g 20 v, vzorci brez vrednosti za vsakih 50 g po 20 v, najmanj pa 40 v; pristojbina za priporočenje znaša 80 v; vrednostna pisma se računajo tako, da se pribije priporočnini za vsakih 30 dinarjev po 1 K

20 v, za dostavo na dom še 1 K 20 v. Paketi: brez označbe vrednosti do 3 kg 6 K do 5 kg 8 K, do 10 kg 16 K, do 15 kg 24 K, do 20 kg 32 K; paketi preko 20 kg se ne sprejemajo. Za paket z označeno vrednostjo se plača poleg tega za vsakih 300 dinarjev vrednosti po 1 K 20 v; pri dostavljanju na dom znaša pristojbina 2 K 40 v, sicer za obvestilo 40 v. Pristojbine za nakaznice: do 100 K se plača 1 K, do 200 K se plača 2 K, do 400 K se plača 4 K 40 v itd., za vsakih 100 dinarjev, oziroma del tega zneska po 40 v več; pristojbina za izplačanje znaša do 200 K 40 v, preko 200 K pa 80 v. Vse to je plačati že pri predaji. Pri brzobjavnih nakaznicah je doračunati še brzobjavno pristojbino in ekspresno pristojbino 2 K 40 v. Ekspresna pristojbina pri pismih, vrednostnih pismih in nakaznicah 2 K 40 v, pri paketu 4 K. Za časopise se je zvišala pristojbina za vsak izvod od vsakih 100 g po 8 v ter so vse olajšave odpravljene.

(Nove mreže za kmete.) V črnomaljskem okraju lovijo pristaši SLS. naše kmete z obljubami, da jim ustanove nekake samostojne konsume, toda kakor se je pokazalo v Pregradu, vsi ljujejo s tem le svojo Centralno zvezo, ki je imela znane plačilne težave. Tovariši, bodite previdni! Naš nepolitični konsum je naš „Ekonom“.

(Organizacija koroških prostovoljcev) ima odslej pisarno skupaj z „Društvom jugoslovanskih dobrovoljcev“ v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 3. Uradne ure vsak dan od pol 14. do pol 15. ure.

(Srbski vojni zakon za celo kraljestvo.) Vojni zakon bivše Srbije se je razširil na vse ozemlje kraljevine SHS.

(Konec šolskega leta na srednjih šolah) bo letos že 28. junija.

(Za načelnika invalidskega odseka) pri poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani je imenovan bivši zdravnik v Gorici dr. Anton Breclj.

(General Smiljanić, poveljnik Dravske divizije v Ljubljani) je odpoklican v Beograd. Na njegovo mesto pride general Dokić iz Dubrovnika.

(Eksekucije za zaostale davke) so se podražile. Za vsako krono je plačati 4 vinarje.

(Iz St. Vida nad Ljubljano) nam poročajo: Posestnica iz G. je peljala v Ljubljano krompir. K njej je prišel stražnik, nastavljal samolastno ceno njenemu krompirju (250 K) in ga razprodal. Proti takemu početju kmetje najodločneje protestiramo in povemo, da si bomo gotovo znali izvojevati tudi v tem oziru enakopravnost. Zakaj se vendar državna policija tako zanima za cene kmetijskim pridelkom, dočim še nikoli nismo opazili kakega stražnika v trgovinah, kjer kmetje kupujejo svoje potrebščine in kjer jih nekateri brezvestni trgovci naravnost nesramno odirajo. Zahtevamo enako pravico za vse!

(Iz Polhovega gradca) nam poročajo, da ima SLS. med kmeti prav malo res vernih pristašev, a svojo moč in vpliv zdrži klerikalna stranka le potom svojih društev. Dopisnik zato svetuje, naj tudi naša stanovska organizacija povsod dela na to, da se ustanove razna bralna, izobraževalna in kmetijska stanovska društva. (Tudi naše uredništvo je prepričano o taki potrebi, ker zgolj z ustanovitvijo krajevnega odbora še zdaleka nismo dosegli naših ciljev. Vse podrobno delo naj vzamejo v roke krajevni činitelji.)

(Iz Tribuč v Belikrajini) nam pišejo, da je župnik izbral „žeganje“ dne 2. t. m. za hujskajočo pridigo o strankah ter vzel posebno na piko našo stranko in njene načelnike. Vročekrvneži bodo sami krivi, ako postanejo cerkve čim dalje bolj prazne.

(Na sejmju v Koprivniku pri Kočevju) je dne 12. t. m. nekdo izgubil v rjavi usnjati denarnici večjo vsoto denarja. Pošten najditelj se prosi, da denar proti primerni nagradi pri županstvu v Žužemberku odda ali poda vsaj pojasnila o najditelju.

(Judje se naseljujejo) v Laškem in okolici. Nakupili so toplice, razne tovarne in graščine ter sploh pokupijo vse, kar je na prodaj ter za cene ne vprašajo. Treba bo pozornosti, da ne nastane židovska kolonija v trgu.

(Iz Planine na Štajerskem) smo dobili dopis proti lažem „Slovenskega gospodarja“, ki trdi tudi, da je bil planinski župan poprej socialist in liberal, da si je splošno znano, da je do usta-

novitve naše stranke vedno volil kandidate „Kmetijske zveze“. Dopisnik pa ne vidi bivšega župana Schescherka, ki je bil vedno zagrizen nemčur, sedaj ga pa smatrajo klerikalci za steber svoje stranke. Imate torej bruna, pri nas pa iščete pezdur.

(Iz Pišec pri Brežicah) smo dobili skoraj neverjetno poročilo, da je ondotni učitelj Bohinc vnet komunist.

(Iz Sentlenarta v Slovenskih goricah) nam pišejo o kaplanu, ki rad iz prižnice psuje našo stranko, ki jo primerja s hudobnimi duhovi. Hvali pa na vse pretege „Kmetisko zvezo“, tako, da se ljudje že norčujejo: Kdor bo volil s „Kmetisko zvezo“, temu še vrane piščancev ne bodo smele vzeti. Proti kaplanovim hujskarijam se bomo znali na drug način zavarovati. Sicer pa pametni ljudje ne poslušajo dosti take čenče.

(Premogovnike Sv. Jakob-Kalobje) na Štajerskem sta kupila Slovenca Fr. Kenda z Bleda in Julij Haška, tovarnar v Vintgarju.

(Profesor Voglar) pojasnjuje naš dopis iz Smarjete na Pesnici sledeče: „Moj zaupni sestanek pri Sv. Marjeti ob Pesnici, ki se ga je udeležilo tudi precej Samostojnežev, ni zadovoljil tamošnjega dopisnika „Kmetijskega lista“. Ravno tako, kakor klerikalni „Straži“, tudi njemu ne ugaja, da sem kritiziral klerikalne velikaše, med njimi Roškarja. Kar pa piše o velikih fondih in o novem imenu obeh strank, ki sem baje o njih govoril, sloni na popolnoma krivem razumevanju mojih izjav. „Straža“ bi spisala par uvodnih člankov o vsakem stavku mojega govora, ki bi imel le od daleč tako zmisel, kakor je razumel dopisnik „Kmetijskega lista“. — Besedo ima naš dopisnik.

(Umrli je) civilni komisar za Prekmurje g. Bogumil Berbuč.

(Za izročitev mesta Radgone) Nemški Avstriji namerava vrhovni svet poslati Jugoslaviji novo, odločno zahtevo. To so zopet italijanske spletke, ki so se skovale povodom obiska predsednika avstrijske republike dr. Rennerja v Rimu.

(Pred ljudskim glasovanjem na Koroškem.) Čeravno še vedno ni znano, kdaj se bo vršilo ljudsko glasovanje na Koroškem, vendar se Nemci silno pripravljajo, v našem pasu delajo z obljubami in podkupovanjem, v zasedenem pasu pa z grožnjami. Ameriška komisija se že vozi po Koroškem. Baje pride kmalu tudi v Ljubljano in Zagreb. Za predsednika naše komisije je imenovan beogradski profesor Cvijić.

Politične vesti.

(Novo ministristvo.) Med strankami je končno dosežen sporazum, da se je sestavilo ministristvo iz vseh strank. Predsednik ministristva je dr. Milenko Vesnić, minister za zunanje zadeve zopet dr. A. Trumbić, minister za notranje zadeve Ljuba Davidović, minister za poljedelstvo Velizar Janković, minister za trgovino dr. Momčilo Ninčič. Slovenca sta v ministristvu dva: dr. Anton Korošec za promet in dr. V. Kukovec (odvetnik v Celju in načelnik JDS.) pa za socialno politiko. Kmeta Roškarja je torej njegova stranka hitro pustila.

(Nova ustava.) Proti je že izdelal načrt nove ustave, ki ga pa varuje zelo tajno. Proti hoče najprej pridobiti za svoj načrt vse večje stranke, nato ga šele predloži parlamentu. Mi smo proti tajnemu in zahrbtnemu mešetarenju pri tako važni stvari, ki bo vezala vse državljane na desetletja. Najprej naj se razpišejo volitve, in šele od ljudstva izvoljena zbornica naj sporazumno izdela ustavo.

(Protič-Koroščeva vlada proti agrarni reformi.) Protič zahteva, da se zakon o agrarni reformi ublaži v varstvo bogatašev, med kakršne spada tudi sam. Dr. Korošec podpira njegove zahteve. Končno so se tudi demokrati znatno uklonili, oziroma je nastal zaradi tega razkol v demokratični zajednici, ki pa se je zedinila v zahtevi, da se prepusti rešitev bodoči ustavodajni skupščini, dotlej pa se na zakonu ne sme ničesar spreminjati.

(Pogajanja z Italijo pretrgana.) Naši in italijanski pooblaščenici so se prejšnji teden sestali v Pallanzi, da se sporazumejo glede naših mej. Ker pa je med tem izbruhnila v Italiji ministrska kriza, sta dobila naša delegata dr. Trumbić in

dr. Pasić iz Beograda ukaz, naj odpotujeta v Pariz. Ako dobe ministristvo v roke nacionalisti in imperialisti, potem se vsa pogajanja razbijejo.

(Proti hrvatskim reformnim duhovnikom) t. j. proti tistim duhovnikom, ki zahtevajo med drugimi spremembami tudi dovolitev ženitve, je nastopil zagrebški nadškof dr. Bauer z vso odločnostjo. Njihovega voditelja župnika Zagorca je odstavil. Posledica bo skoraj gotovo, da se duhovščina razcepi v dva tabora ter pripravi odpad od Rima.

(Volitev predsednika za Čehoslovaško republiko) bo 26. t. m. Vse stranke so si edine, da se izvoli zopet dosedanji predsednik dr. Masaryk.

(Ženska volilna pravica na Češkem) je pri zadnjih volitvah močno ojačila klerikalno stranko. Ako so bile take posledice na Češkem, kjer je ženstvo razmeroma politično zrelo in napredno, kaj bi doživeli šele pri nas! Sicer pa je treba pomisliti, da je češka duhovščina imela dobro volilno orožje, ker je republikanska vlada reš že izvršila razne radikalne spremembe, kakor je ločitev cerkve od države, osvoboditev šolskega pouka od cerkvenih vplivov itd. Pri nas duhovniki z vsem tem strašijo in begajo, da si na take preobrate še nihče resno ne misli.

(Republikanska stranka čehoslovaških kmetov) se imenuje sedaj bivša agrarna stranka. Pri zadnjih volitvah je sicer izgubila nekaj mandatov, zato pa se sedaj združila z narodno kmetisko stranko na Slovaškem.

(Komunistični izgredi v Lincu.) Dne 10. t. m. so bili v Lincu krvavi izgredi komunistov, ki so naskočili z orožjem vojake. Vojaštvo je streljalo ter je bilo ubitih sedem oseb, ranjenih pa nad trideset oseb.

(Vojna med Poljsko in Rusijo) grozi zavzeti velikanski obseg. Poljakom so se pridružili Finci in Ukrajinci, a pomoč jim pride skoraj gotovo še Romunska, a tudi antanta podpira Poljake s tem, da je odpoklicala svoje čete iz Sibirijske. Na ta način bo boljševiška Rusija ogrožena tudi za hrbtom od Japoncev. Sedaj se pokaže, ali so boljševiki edini v obrambi svoje države.

(Madžarska brez časopisov.) Na Madžarskem je nastalo splošno pomanjkanje papirja. Izdajatelj časopisov so naprosili vlado, naj jim posodi 100 milijonov, da naroče papirja iz Švedske. Ker je vlada dovolila le 30 milijonov, se s 1. junijem zapro vse tiskarne v Budapešti.

(Italijansko ministristvo odstopilo.) Ker je zbornica izrekla ministristemu predsedniku Nititiju nezaupnico, je celo ministristvo podalo odstavko. Kralj je pooblastil socialista Bonoma, da sestavi novo vlado.

(D'Annunzio — morski ropar.) Nasilnik polkovnik-pesnik D'Annunzio, ki drži zasedeno Reko (baje proti volji italijanske vlade) je nedavno po svojih vojakih zaplenil na morju Lloydov parnik, poln pšenice in moke.

(Odločevanje o vojni in miru v Italiji) je parlament odvzel kralju ter jo pridelil sebi. V bodoče bo torej imel le parlament pravico, napovedati vojno in sklepati mir.

(Za predsednika Zedinjenih držav) kandidirajo ameriški socialisti Debsa, ki je zaradi boljševizma v ječi.

(Usoda Turčije.) Mirovna pogodba za Turčijo določa, da ostane Turkom v Evropi le Carigrad z ozkim pasom v ozadju. Vse evropske pokrajine, ki so se vzele Turčiji, dobi Grška. Bolgarija izgubi vso Tracijo. Tudi v Aziji bo Turčija močno pristrizena, nekaj dobi Grška, Francoska dobi Cilicijo, Italija Konijo in Adalijo, a Armenija postane samostojna. Trdnjave v Dardanelah in Bosporu, ki so zapirale pot ladjam skozi morskorožino pri Carigradu, se porušijo, a morskorožino bodo čuvali mednarodne straže. Turčija sme imeti 50.000 mož vojaštva, a nobenega vojnega brodovlja.

Evidenčni urad zemljiškodavčnega katastra.

(Josip Verbič, višji geometer v Ljubljani.)

I.

Iz posebne naklonjenosti do kmetijskega stanu in v iskreni želji, da prispevam po svojih skromnih močeh k izobrazbi tega stanu na gospodarskem polju, sem napisal predležečo razpravo.

Vsled svojega 20letnega službovanja po skoraj vsej Kranjski sem imel priliko, dodobra spoznati mišljenje in delovanje našega kmetovalca v gospodarskem oziru ter občutim vsled tega potrebo, stopiti v ožji stik z zemljiškimi posestniki in jih seznaniti z važnimi predpisi evidenčnega urada zemljiškodavčnega katastra, oziroma jim pojasniti delovanje evidenčnega geometra ali zemljemerca. Na deželi se imenuje po domače „gruntni žunir“.

Kakor je vsakdo izmed zemljiških posestnikov gotovo že slišal pred cerkvijo oklic, s katerim se je naznanilo, da pride državni geometer ta in ta dan v občino opravljat službene posle, istotako je gotovo tudi že vsakdo videl v svoji domači vasi geometra, ko je kaj meril; a večina posestnikov ni imela niti pojma, kaj in zakaj meri geometer.

Tako se mi je čestokrat pripetilo, ko sem opravljal svojo poljsko službo, da so se možje in žene v gručah zbirali ter boječe in nezaupljivo opazovali moje početje.

Po daljšem ugibanju, kaj to pomeni, se je najhrabrejši izmed njih približal, da je poizvedel za vzrok merjenja.

Ko sem mu nato razložil povod svojega opravka, mi je odvrnil, da je že ves njihov svet premerjen in da ni potreba nikake nadaljnje meritve, ker se ni nič odprodalo in nič prikupilo.

Drugod so zopet mnenja, da pride državni geometer v občino samo zaradi tega, da bo uradno, tedaj brez stroškov, po mapi odkazoval sporne ali nejasne meje ali po domače povedano „mejnike kazal“.

Te nevednosti zemljiškimi posestnikom ni zameriti, ker niso imeli nikdar prilike, da bi se poučili o delovanju in dolžnostih državnega geometra. Saj še celo kmetijske šole tega ne poučujejo. In vendar deluje ta državni urad edino in samo v korist zemljiških posestnikov.

Tok časa in splošni državni preobrat ter s tem združena večja vrednost zemljišč zahtevata od zemljiškega posestnika popolnejšo izobrazbo na gospodarskem polju.

Da si država prej ko mogoče zaceli rane, ki jih ji je dolgotrajna vojna povzročila, treba ji bo dosedanje davke povišati in vpostaviti nove. Skoraj gotovo bo naš kmetovalec v prav obilni meri občutil ta nova bremena.

Dolžnost vsakega kmetovalca je, da si po možnosti izboljšuje svoja zemljišča z umnim obdelovanjem, skrbeti pa mora tudi, da si kolikor mogoče zmanjša obdelovalne stroške in da država pravično in pravilno predpisuje na njega pripadajoči davek.

In ta zadnja zahteva mi daje povod, da sem sestavil sledeče navodilo.

Evidenčni urad zemljiškodavčnega katastra, oziroma vodja tega urada, geometer ali zemljemerec, ima tedaj skrbeti, da se zemljiškimi posestnikom pravilno in pravično predpisuje zemljiški davek. Vsi drugi davki, bodisi hišnorazredni, pridobinski, dohodninski ali kakor se že imenujejo, niso v nikaki zvezi s tem uradom.

Da pa morem cenjene bralce s predpisom zemljiškega davka bližje seznaniti, je potrebno, da posežem za okoli 130 let nazaj, ko se je izdal prvi zakon, ki je v neposredni zvezi s tem davkom.

Pred letom 1785. se je zemljiški davek vplačeval na jako različen in neenak način.

Cesar Jožef II. je bil prvi, ki je uvidel potrebo, da se zemljiški davek na pravičnejši in pravičnejši način predpiše. Izdal je leta 1785. zakon, po katerem se je izmerila in izračunala ploščina vsakemu posestniku pripadajočega posestva ter po sestavljeni komisiji določil donos sadeža z ozirom na rodovitnost zemlje.

To ogromno delo se je izvršilo v vsi takratni državi v kratki dobi štirih let ter je bilo tako površno, da ni doseglo pravega namena, in sicer že zaradi tega ne, ker se je merilu za obdačenje privzel kosmati donos zemljišča.

Ze naslednik cesarja Jožefa, cesar Leopold, je ta način obdačenja, ki se je imenoval Jožefinski kataster, odpravil in zopet vpostavil stari sistem in z njim vse nedostatke tega sistema.

Cesar Franc se je zopet lotil te zadeve, in ker se Jožefinski kataster ni obnesel — saj sta se izmeritev in preračun ploščin izvršila po nezvežanih osebah in izdelali se tudi niso nikaki načrti ali mape — je izdal leta 1817. nov zakon, po katerem se je vsa zemlja, pripadajoča posameznim

posestnikom, po vojaških in civilnih osebah, za to izvežanih, na novo izmerila, oziraje se pri tem na posamezne obdelavne vrste. Teh obdelavnih vrst je bilo osem, in sicer so se razvrstile na njive, travnike, vrtove, vinograde, pašnike, gozde, planine in močvirja. Poleg teh obdelavnih vrst so se še razločevala stavbišča, nerodovitna zemlja in druga davka prosta zemljišča, med katera spadajo na primer javne ceste in javna pota ter vodovja.

Po preizkušeni komisarijih se je izvršila cenitev posameznih obdelavnih vrst, ki so se po kakovosti zemlje uvrstile zopet v posamezne razrede, kojih je imela vsaka vrsta šest do osem.

Vse te meritve, ki so se izdelale na papir večinoma v merilu 1:2880, so bile prve katastralne, takozvane originalne mape. Merilo 1 proti 2880 pomeni, da je en meter v naravi narisanih 2880krat manjši na mapi.

Lahko si je tedaj predstavljati, kako težko je na podlagi map, ki so izdelane v tako majhnem merilu, določevati v naravi kak sporni prostor, ki je morebiti pol metra širok.

Vse prej navedeno velikansko delo se je izvršilo po vsi državi v letih 1817. do 1861. Skupno se je v dobi teh 44 let izmerilo površje 30.556 občin. Stroški za to delo so znašali 18 milijonov goldinarjev.

Treba pa je bilo po izvršeni meritvi tozadevne mape in operate ohraniti v skladu z dejanskim stanjem, bodisi v osebni zemljiškega posestnika ali v obsegu objekta. V dosegu tega namena so se nastavili stalni evidenčni uradniki — geometri — ki jih je bilo prvotno v vsi državi samo 19.

Šele v zmyslu zakona z dne 23. maja 1883. se je izvršila nova organizacija evidenčnega urada zemljiškodavčnega katastra. V letu 1883. se je tudi takoj nastavilo 370 evidenčnih geometrov.

Kako potrebna je bila ta organizacija, kaže najbolje dejstvo, da je število evidenčnih geometrov, oziroma zemljemerskih okrajev do začetka vojne naraslo na 480.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Za ureditev našega izvoza in uvoza) je imela demokratska zajednica dne 13. t. m. v Beogradu važno sejo. Bivši minister dr. Poljak je priporočal ustanovitev Centralne zadruge za uvoz in izvoz. Vsi naši poljski pridelki naj bi se izvažali v inozemstvo le preko te zadruge, in sicer carine prosto. Zato pa bi morala zadruga skrbeti za uvoz industrijskih izdelkov iz inozemstva, posebno blaga za obleko, obušalce, poljedelskih strojev itd. Dobiček, ki bi ga napravila zadruga pri izvozu naših poljedelskih pridelkov, bi se naj porabil za to, da bi se oddajalo k nam uvažano blago odjemalcem, posebno kmetovalcem pod nakupno ceno. Kmetovalci bi bili gotovo hvaležni Petru ali Pavlu, ki bi jim zagotovil poštene cene za pridelke ter jim priskrbel potrebno blago tudi za poštene cene, toda bridke izkušnje nas uče, da so vse slične zadruge le nova korita za verižnike in nenasitneže.

(Nove železnice.) V ministrstvu se je vršilo nedavno posvetovanje zaradi novih železnic. Sklenilo se je, da se zgradijo čimpreje sledeče železnice: Rogatec-Krapina, Krapina-Golubovac in Varaždin-Koprivnica. Konferenca je nadalje priznala nujnost, da se zgradi železnica iz Ormoža v Ljutomer in naprej v Prekmurje in iz Sevnice v Št. Janž. Končno se je pretresoval tudi načrt za železnice Kamnik-Zežnja Kapla-Sent Pavel, Kočevje-Bakar in Črnomelj-Ogulin.

(Kje se skriva petrolej in sladkor?) V Ljubljani na Rimski cesti ima prodajalno moka neka Ana Velkavrh. Nedavno so tatovi vlomili v njeno skladišče ter odnesli 12 kg sladkorja, ostalega pa polili s petrolejem. Torej sladkor in petrolej se skriva med moko!

(Izvoz živil iz Češke) je izvozna komisija prepovedala.

(Tovarne za sukno v Sloveniji.) Posebni strokovnjaki proučujejo, kako bi se pri nas ustanovila, oziroma razširila industrija za oblačilno blago, posebno za sukno. Namerava se ustanoviti 150 tkalskih statev, na katerih bi se izdelalo na leto nad en milijon metrov sukna. Osnovne glavnice je treba 70 milijonov kron. Surovin (volne) ima Jugoslavija dovolj, tudi vodnih sil nam ne manjka. Najpripravnejši kraj za take tovarne bi bil v Medvodah nad Ljubljano.

(Tobaka bi ne smelo manjkati.) Uprava naših državnih monopolov je odkupila od pridelovalcev v celi državi ves tobak. Odkupljenih je osem milijonov kilogramov.

(Zopet dobimo razredno loterijo), ki se uvede v korist porušeni krajem.

(Padanje cen.) Iz Bačke, Banata in Srema ponujajo trgovcem pšenico po 700 in 650 K za 100 kg, dočim je še nedavno veljala 1000 do 1050 K. Najfinejša moka, ki je veljala že 16 K, je sedaj na ponudbo po 8 in celo 7 K. Tudi krompirja in živinske krme je v izobilju za skoraj polovično ceno. Vse to se godi zato, ker špekulanti ne smejo svobodno izvažati, a nova letina kaže izredno dobro.

(Carina za platno je znižana) od 10.000 na 1000 dinarjev za vagon. Bomo videli, ali se bodo sedaj tudi cene za platno znižale za desetkrat.

(Izvoz krme) je dovoljen le za tisto živino, ki se sme izvoziti, in sicer le za petdnevno krmljenje.

(Čehom damo koruzo.) Ministrski svet je dovolil, da se izvozi iz naše države v Čehoslovaško 2000 vagonov koruze. Kaj dobimo v zameno?

(Tvornica učil in šolskih potrebščin) se ustanovi v Ljubljani v okrilju Učiteljske tiskarne. Ustanovni občni zbor nove zadruge se vrši binkoštni terek.

(Ljubljanska kreditna banka) je imela lani nad tri milijone kron dobička. Za vsako delnico se izplača 36 kron. Delniška glavnica se zviša od 30 na 50, pozneje pa na 100 milijonov kron.

(Blago bo cenejše?) Cene čevljev in moški obleki so na Angleškem zadnje čase močno padle. To se bo moralo sčasoma čutiti tudi pri nas vsled dovoza.

(Izvoz iz Amerike v Evropo.) Iz ameriških Zedinjenih držav se je izvozilo lani v Evropo raznega blaga za 750 milijonov dolarjev, dočim je leta 1918. znašal izvoz le 308 milijonov dolarjev. Iz Evrope pa se je izvozilo v Ameriko lani za 97 milijonov dolarjev, dočim leta 1918. samo za 25½ milijonov dolarjev.

(Zakon za posle v Avstriji) določa, da smejo posli delati le od 6. zjutraj do 9. zvečer, a za obed in večerjo morajo imeti dve uri na dan prosto. Vsako drugo nedeljo mora imeti posel osem ur dopusta. Posel, ki služi pri gospodarju vsaj eno leto, mora dobiti osem dni dopusta, ako pa služi dalje, 14 dni. Poselske knjizice so odpravljene, le gospodar mu mora izdati izkaznico.

(Pridelovanje kumar.) Kumare (na Štajerskem: murki) so splošno priljubljena jed. Toda njih pridelovanje je nekoliko kočljivo. Zadnja leta se je pojavila na kumarah posebna bolezen, nekaka peronospora. Od glivic napadene kumare dobe (navadno meseca julija) spodaj belo perje, ki se pa kmalu posuši. Najbolj priporočljivo pridelovanje kumar je sledeče: Na solčnih gredah se napravijo v smeri od vzhoda proti zapadu grebeni zemlje po 120 cm vsaksebi na ta način, da se izkopljejo 40 do 50 cm široki in 30 cm globoki jarki. V jarke se naloži dobro podelan goveji gnoj. Konjski gnoj ni priporočljiv, ker so po njem kumare navadno grenke. Jarki se nato zasujejo z rahlo zemljo tako, da se napravijo nad njimi 20 do 30 cm visoki grebeni, ki pa ne smejo biti ostrorobati, temuč tako široki, da se napravi po vrhu 20 cm širok in kakih 5 cm globok jarek, v katerega se vseje seme. Ko poženo rastline pet listov, se nad četrtilistom odščipnejo, ker glavna vrv napravlja le neplodno cvetje. Na obeh straneh grebenov se lahko nasade solata, paradizniki, kolerabe i. dr. Kadar kumare dovolj dorastejo, t. j. čez tri do štiri tedne, se napravi po grebenih iz kolja in dračja šotoru podobno streho, na katero se kumare razpeljejo. Poleg dobre zemlje je treba posebno paziti na to, da so kumare ves dan na solncu!

(Nosečnost domačih živali.) Srednja doba nosečnosti znaša: pri kobilah 340 dni (330—419), pri kravah 285 dni (240—330), pri oslicah 365 dni, pri ovcah 154 dni (145—160), pri kozah 154 dni (147—154), pri svinjah 120 dni (109—130), pri psicah 63 dni, pri mačkah 56 dni, pri domačih zajkah 28 do 30 dni.

(Doba valjenja.) Domača kokoš zvali v 20 do 22 dneh, gos in raca zvalita v 28 do 32 dneh in golobica zvali v 17 do 19 dneh.

(Stoletna pratika glede maja.) Maj hladen, toda ne mrzel obeta dosti sena in dobrega vina. — Pankracij (12. maja) topel in jasen, prinese vinu veliko hasen. (Letos je bil tak.) — Do

Urbana (25. maja) se še ne ve, kakšna bo letina. — Urban jasen pomeni lepo jesen. — Ako so o Trijaskih (12., 13. in 14. maja) jagode zrele, se jeseni dobro vino bere. (So bile zrele.) — Ako koncem maja lepo cvete hrastina, bo v dobro ceno mast in slanina.

Književnost.

(Zanimajmo se za Koroško!) To je posebno danes dolžnost vsakega Slovenca, ko stojimo pred odločitvijo, kam pripade slovenska Koroška. Pravo zanimanje se budi z dobro knjigo. Priporočamo sledeče knjige:

1.) Paberki iz Roža. Sedem najlepših narodnih pravljic iz Roža. Zbral pesnik Ivan Albreht. Cena 4 K.

2.) Koroška. Z barvnim zemljevidom Koroške. Spisal Carantanus. Cena 4 K.

3.) Gospodsvetsko polje. Spisal doktor Bog. Vošnjak. Cena 2 K.

Knjige se naročajo pri „Zvezni knjigarni“ v Ljubljani, Marijin trg št. 8, pri vseh podružnicah „Jugoslavije“ v Celju, Mariboru, Ptujju, Novem mestu ter sploh v vseh knjigarnah.

V razvedrilo.

(Kaj je komunizem?) V Parizu so se pojavili prvič komunisti po izgubljeni vojski z Nemčijo leta 1871. Da se strup ni razširil, k temu je pripomogel največ letak z naslednjo pesmico:

Kaj je komunizem?

Kjer vsakdo žanje, a nihče ne seje,
kjer vsakdo trga, a nihče ne krpa,
kjer vsakdo zapravlja, a nihče ne dela,
kjer vsakdo podira, a nihče ne zida,
kjer vsi popivajo, celo še čez mere,
a prav nihče vinograda ne bere,
kjer vsi kriče, a vsi le slišijo slabo,
kjer nihče ničesar nima, a vsi trošijo,
kjer se nihče ne uči in nihče ničesar ne zna,
toda tistih, ki hočejo učiti, je povsodi odveč.

(Točen odgovor.) Profesorica na višji dekliški šoli proti odrasli deklici, ki je zakrivila neko nerodnost: „Gospodična, vi ste prava telica!“ Učenka: „Hvala za vaše materinsko svarilo!“

(Nežen soprog.) Mož: „Gospod doktor, ali je moja žena res nevarno bolna?“ Zdravnik: „Jako nevarno!“ Mož: „Hvala Bogu, da Vas nisem brez potrebe klical!“

(Ni praznoveren.) Uradnika, ki je imel nove škripajoče čevlje, je podražil tovariš v ...: „Ljudje pravijo, da škripljejo čevlji, ako se niso plačani“. Uradnik: „Beži, beži s svojim praznoverjem! Zakaj pa potem ne škripljejo moje hlače, moja suknja in moj klobuk?“

(Razlika med pijančevanjem in ženitvijo.) Pri pijančevanju je človek v začetku otožen, pozneje pa več ne ve, kaj dela. Pri ženitvi pa človek v začetku ne ve, kaj dela, pozneje pa postane otožen.

(Zakaj je samomor greh?) Na to vprašanje je odgovoril učenec: „Zato, ker škoduje zdravju!“

(Čudno maščevanje.) Samski žid se je poročil s svojo staro dekle. Prijatelj ga je začudeno vprašal: „Kako si se mogel odločiti za to, da si jo vzela, ko si se vendar neprestano pritoževal čez njo?“ Ženin: „Časi so resni! Le na ta način sem prišel zopet do svojih stvari, ki mi jih je kot dekla tekem let pokradla.“

(Dober tek!) Zdravnik: „Kako se počuti sedaj vaš mož?“ Žena: „Precej bolje, toda s tistimi živalicami je bil križ. Tri je s težavo žive požrl, ostale pa sem mu morala speči.“ Zdravnik: „Kaj ke živalice?“ Žena: „No, tiste pijavke, ki ste mu jih zapisali!“

Mali oglasi.

Vajenca za kolarski obrt

sprejme Josip Peterca v Kosezah št. 10, p. Zgornja Šiška.

Kovač se išče za vsa pri kmetijstvu potrebna dela. Kje? pove upravništvo „Kmetijskega lista“.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčinite v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za „Male oglase“ 24 K, polovica tega prostora 12 K. Najmanjši oglas 8 K.

Denar pošiljajte vedno naprej!

Vpoštevajte oglase (insetate) v „Kmetijskem listu“!

Vabilo k rednemu običnemu zboru „Posojilnice v Pišecah“

ki bo dne 30. maja 1920. ob devetih v posojilnični hiši s sledečim sporedom:

- 1.) Prečitanje revizijskega zapisnika.
- 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 3.) Odobrenje računskega zaključka za leti 1918. in 1919.
- 4.) Volitev načelstva in nadzorstva.
- 5.) Sklepanje o prodaji hiše in o razdružbi zadruga.
- 6.) Naročilo g. Veršecu, da isterja mogoče posojilnične terjatve.
- 7.) Sklepanje o tem, da se neizterljiva posojila in izguba v bilanci 1919. pokrije iz rezervnega zaklada.
- 8.) Slučajnosti.

Pripomni se, da se bo za slučaj, če bi ne bilo ob določenih uri zastopanih zadostno število deležev, eno uro pozneje vrnil občni zbor pri vsakem številu udov.

Odbor „Posojilnice v Pišecah, registrirane zadruga z neomejeno zavezo“.

Za kovaški obrt sprejemem takoj dva vajenca

v starosti 14 do 16 let, prav tako tudi kolarskega pomočnika, ki je lahko tudi oženjen, stanovanje je pri meni. — Ponudbe sprejema Mihael Hromec, kovaški mojster v Saeberjih, pošta Devica Marija v Polju pri Ljubljani.

Štampilje.

Anton Černe

graver in izdelovatelj štampilj iz kavčuka

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Pozor dopisniki!

Navadna pisma je treba frankirati z enokronskimi znamkami, sicer je dvakratna globa. Kdor želi imeti odgovor, naj priloži tudi za eno krono znamk. — Berite notico o novih povišanjih!

Ruhano maslo

v vsaki množini kupiva takoj. V. Blizjak in drug v Rogaški Slatini.

SVETLA

elektrotehnika — tehnika

baterije, žarnice, namizne, stropne, stenske in karbidne svetiljke vseh velikosti po najnižjih dnevnih cenah:

J. Pogačar v Ljubljani na Mestnem trgu št. 25.

Proti: sladkorni bolezni, boleznim jeter in ledvic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, žolčnemu kamnu, hemoroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti

je najboljšje sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „Rogaška Slatina“.

Rogaška Slatina

največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji. — Hidroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solne kopeli z vročim zrakom. — Vojaška godba (42 mož, med njimi absolvirani konservatoristi). — Za vsakovrstne zabave je poskrbljeno tako, kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra. Ravnateljstvo.

„EKONOM“

razpečevalnica gospodarskih in gozdarskih pridelkov in potrebščin, d. d.,

vabl na podpis delnic. Za enkrat se jih izda 10.000 komadov po K 200.—, torej za 2 milijona. Vsakdo jamči le z delnico in nič več. Vsak delničar ima en glas. Sredi junija se vrši ustanovni občni zbor, na katerem bodo delničarji kot sogospodarji družbe izvolili vodstvo vsega podjetja. Naj ne bo zavedne slovenske hiše, v kateri bi ne bilo delnice podjetja našega kmeta, delniške družbe „EKONOMA“.

Pojasnila in položnice za vplačilo daje

pripravljalni odbor „EKONOMA“

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.